VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Petycji**
(nr 103)
z dnia 9 listopada 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Petycji (nr 103)

9 listopada 2017 r.

Komisja do Spraw Petycji, obradująca pod przewodnictwem posła **Sławomira Jana Piechoty (PO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na dezyderat nr 44 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie kryterium uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz opodatkowania z tytułu umorzonych zaległości czynszowych;

– rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na dezyderat nr 45 w sprawie zmiany ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach;

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz.U. z 2017 r. poz. 15 ze zm.) poprzez nałożenie na osoby posiadające czynne prawo wyborcze obowiązku brania udziału w wyborach parlamentarnych pod rygorem nałożenia kary finansowej (BKSP-145-269/17);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2017 r. poz. 847) poprzez jego sprecyzowanie w zakresie, czy kwota minimalnego wynagrodzenia wypłacanego osobom samozatrudnionym zawiera w sobie kwotę podatku od towarów i usług (BKSP-145-273/17).

W posiedzeniu udział wzięli: **Olgierd Podgórski** dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Agnieszka Dylewska** naczelnik wydziału w Departamencie Prawa Pracy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Beata Lipińska** główny specjalista w Departamencie Podatku od Towarów i Usług Ministerstwa Finansów, **Hanna Staszewska** naczelnik Wydziału do Spraw Archiwów w Departamencie Mecenatu Państwa Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, **Anna Wiszniewska** naczelnik wydziału w Departamencie Transportu Drogowego Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa wraz ze współpracownikami, **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich, **Krzysztof Pater** stały doradca Komisji oraz **Tomasz Kuszłejko** asystent przewodniczącego Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Micał** oraz **Małgorzata Nowak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komunikacji Społecznej.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Szanowni państwo, witam. Otwieram 103. posiedzenie Komisji do Spraw Petycji. Stwierdzam, iż posiadamy kworum wymagane do prawidłowego podejmowania decyzji.

W projekcie porządku tego posiedzenia mamy ograniczoną liczbę punktów w stosunku do pierwotnego, rozesłanego paniom i panom posłom proponowanego porządku. Mianowicie porządek tego posiedzenia sprowadzałby się do następujących punktów.

W punkcie pierwszym – rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na dezyderat nr 44 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie kryterium uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz opodatkowania z tytułu umorzonych zaległości czynszowych.

W punkcie drugim – rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na dezyderat nr 45 w sprawie zmiany ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

Punkt trzeci przełożymy na inne posiedzenie. Punkt czwarty rozpatrzyliśmy na poprzednim posiedzeniu. W punkcie piątym – rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy poprzez nałożenie na osoby posiadające czynne prawo wyborcze obowiązku brania udziału w wyborach parlamentarnych pod rygorem nałożenia kary finansowej.

W punkcie ostatnim – rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę poprzez jego sprecyzowanie w zakresie, czy kwota minimalnego wynagrodzenia wypłacanego osobom samozatrudnionym zawiera w sobie kwotę podatku od towarów i usług.

Zatem proponowany porządek posiedzenia miałby cztery punkty. Czy do takiej propozycji są uwagi? Nie słyszę. Zatem uznaję, iż porządek posiedzenia został przyjęty.

Przystępujemy do jego realizacji. Proszę przedstawicieli Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o przedstawienie odpowiedzi na dezyderat nr 44 w sprawie kryterium uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz opodatkowania z tytułu umorzonych zaległości czynszowych. Pan dyrektor, bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Olgierd Podgórski:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, pisemna odpowiedź na dezyderat została do państwa skierowana, więc skoncentrowałbym się na najważniejszych elementach tej odpowiedzi. Po pierwsze, do rodzin wychowujących dzieci, w tym do osób samotnie wychowujących dzieci została skierowana dodatkowa forma pomocy, jakim jest Program Rodzina 500+, uruchomiona w kwietniu 2016 r., przy istotnie wyższych kryteriach dochodowych, niż to ma miejsce w przypadku innych świadczeń kierowanych do rodzin.

Co do kryterium dochodowego przy funduszu alimentacyjnym i kwestii poruszanej w dezyderacie związanej z minimalnym wynagrodzeniem za pracę, to chciałbym zwrócić uwagę, że w związku z konstrukcją przepisów o funduszu alimentacyjnym, gdzie prawo do świadczeń z funduszu ustalane jest na podstawie dochodu z roku poprzedzającego okres zasiłkowy, wzrosty minimalnego wynagrodzenia za pracę co do zasady nie oddziałują bezpośrednio na bieżący moment, na bieżący okres zasiłkowy. Dla przykładu: wzrosty minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2017 r. oddziaływać będą dopiero od jesieni 2018 r., więc jest to odłożone.

Jeżeli chodzi o sam wzrost kryterium, to zgodnie z ustawą Rada Ministrów może podnosić kryterium dochodowe, kierując się wysokością wyegzekwowanych świadczeń. Pragnę zwrócić uwagę na nadal bardzo niską egzekucję świadczeń wypłacanych z funduszu alimentacyjnego. W 2015 r. była to egzekucja na poziomie 13%, gdzie wydatki z funduszu alimentacyjnego było blisko 1,5 mld zł. Środki, które odzyskano od dłużników, wyniosły niecałe 200 mln zł. Przede wszystkim koncentrujemy się, głównie Minister Sprawiedliwości, w którego kompetencji leży kwestia egzekucji, na tym, żeby podnieść tę skuteczność. Między innymi też zmiany, które już zostały wprowadzone, zmiany w zakresie art. 209 Kodeksu karnego powinny przynieść efekty w postaci wzrostu egzekucji.

Ostatnia kwestia to kwestia należności czynszowych, umorzonych należności czynszowych. Co do zasady prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jak też do innych świadczeń kierowanych do rodzin ustalane jest na podstawie dochodu. Dochodami są m. in. dochody podlegające opodatkowaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, więc umorzona należność czynszowa jest brana pod uwagę przy wyliczaniu dochodu. Natomiast w obecnym momencie, w lutym 2017 r., Minister Rozwoju i Finansów wydał rozporządzenie, gdzie zaniechał poboru podatków od umorzonych

należności czynszowych za rok 2016–2017. Tym samym w przypadku umorzenia tych należności nie skutkuje to podwyższeniem dochodu rodziny, która ubiega się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, czy o świadczenia z innych systemów, więc ten problem został już rozwiązany. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Dziękuję panu dyrektorowi Podgórskiemu. Referentem był pan poseł Warwas. Bardzo proszę, panie pośle, o pana stanowisko.

Poseł Robert Warwas (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, odpowiedź na dezyderat w sprawie kryterium świadczeń alimentacyjnych z funduszu alimentacyjnego oraz opodatkowania z tytułu umorzenia zaległości czynszowych wyjaśnia wszystkie kwestie zawarte w petycji i w dezyderacie. W związku z powyższym rekomenduję przyjęcie odpowiedzi na dezyderat przygotowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz wyjaśnienia Ministra Rozwoju i Finansów. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Dziękuję. Pani poseł Magdalena Kochan, bardzo proszę.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Muszę powiedzieć, że mam kłopot z zaakceptowaniem stanowiska pana posła i z zaakceptowaniem stanowiska ministerstwa. Zarówno Program 500+, jak i fundusz alimentacyjny winny swoim zasięgiem chronić najsłabsze ogniwa systemu. Jeśli jest tak, że państwo wszystkie wnioski dotyczące alimentacji i wszystkie wnioski dotyczące przyznania 500+ na pierwsze dziecko, szczególnie rodziców samotnie wychowujących dzieci, traktujecie jakby one wszystkie powstały w roku wcześniejszym niż obecny, w 2015, 2016, to można by te argumentację uznać za słuszną. Ponieważ rzeczywiście podniesienie najniższej płacy krajowej w roku 2017 dla osób, które w roku 2016 pobierały świadczenia alimentacyjne i od 2016 r. były beneficjentami 500+ na pierwsze dziecko, trwają… Tu nic się nie zmienia, ale przecież nowe sytuacje mają miejsce i w roku 2016, 2017 i 2018.

Pozostają samotni rodzice na najniższej krajowej, która w tym roku wynosi 2000 zł, od 1 stycznia 2100 zł, i oni wychowują nowe dzieci urodzone w tym roku wedle kryteriów, które obowiązują od 2016 r. Dla tych nowych rodzin, wchodzących zarówno w problem niepłacących drugich rodziców, niewywiązujących się z alimentacji na swoje dzieci, w tym roku, a nie w poprzednim i jeszcze w poprzednim, i dzisiaj one stają wobec faktu, że zarabiając najniższą krajową, mając jedno dziecko, nie są beneficjentami ani 500+, ani funduszu alimentacyjnego, praktycznie rzecz biorąc, ani żadnych innych świadczeń, dlatego że zarabiają na rękę 1000 zł na każdą osobę w rodzinie. Jest to najsłabsze ogniwo.

Rozumiem państwa argumentację, ale tylko wtedy, jeśli dotyczy ona sytuacji zastanej i trwającej od lat wcześniejszych niż rok 2016 i 2017. Dla tych nowych to jest sytuacja nie do zaakceptowania. Ustawienie progów dochodowych, zamrożenie progów na tym samym poziomie dla nowych rodzin, słabych, najsłabszych na rynku jest rzeczą nie do zaakceptowania. Stąd prosiłabym, żeby uzupełnić odpowiedź na dezyderat o te kwestie, które dotyczą dzisiaj, dzisiejszych nowych rodzin z trudnościami, o jakich mówiłam, czyli mama samotnie wychowująca dziecko, rodzic samotnie wychowujący dziecko, zarabiający najniższą krajową w roku 2016–2017, a najważniejsze w 2018, gdzie najniższa krajowa jest podniesiona o kolejne 100 zł. To byłaby pełna odpowiedź na to, co my mamy do zaoferowania tym najsłabszym ogniwom systemu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Dziękuję. Kto z państwa chciałby zabrać głos jeszcze w dyskusji? Czy pan dyrektor zechciałby się odnieść? Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu MRPiPS Olgierd Podgórski:

Wysoka Komisjo, trudno oczywiście nie zgodzić się z argumentami pani poseł odnośnie do sytuacji nowych osób, które występują z wnioskiem o świadczenie z funduszu alimentacyjnego, bo wówczas brane są pod uwagę ich bieżące dochody. Minimalne wynagrodzenie za pracę przy jednym dziecku – mówimy o takiej bardzo specyficznej sytuacji,

gdzie jest wyłącznie jedno dziecko – praktycznie nie pozwala na korzystanie ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Z 500+ jeszcze tak, jeszcze ten poziom minimalnego wynagrodzenia przy jednym dziecku pozwala na korzystanie ze wsparcia 500+, chyba że rodzina miała jakieś inne dochody, bo jeżeli nie miała, to co do zasady 800 zł tam jest netto, przy dwóch osobach w rodzinie – 1600 netto, to jeszcze minimalnie, ale jednak nie osiąga…

Poseł Magdalena Kochan (PO):

1600 zł netto, z 2000, to…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Pani poseł, to chwilkę, pan dyrektor zakończy, bo to wtedy będziemy mieli też zarejestrowane. Dziękuję.

Dyrektor departamentu MRPiPS Olgierd Podgórski:

Z naszych wyliczeń to tam niecałe 1600 zł jest minimalnego netto. Natomiast, tak jak mówiłem, przede wszystkim koncentrujemy się nad zmianą dotyczącą egzekucji świadczeń alimentacyjnych. Ponieważ to jest najważniejsza kwestia, żeby doprowadzić do tego, żeby osoby uprawnione do alimentów otrzymywały alimenty od swoich rodziców, od rodziców, którzy z tego obowiązku się nie wywiązują, to tu już weszły w życie pewne zmiany w zakresie Kodeksu karnego art. 209. Już z pierwszych sygnałów od komorników wynika, że może to być istotny, skuteczny instrument, którego efektem będzie podwyższenie egzekucji.

Kolejne zmiany, które chcemy we współpracy z Ministrem Sprawiedliwości robić, to żeby właśnie egzekucja świadczeń alimentacyjnych była wyższa i wówczas nie z budżetu państwa, ale od rodzica zobowiązanego do alimentów, dziecko te świadczenia otrzymywało. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Dziękuję. Pani poseł Kochan? Proszę.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

To tym bardziej świadczy o tym, że należy uzupełnić odpowiedź na nasz dezyderat o te bieżące informacje.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Pan poseł Warwas, bardzo proszę. Po tej argumentacji konkluzja i pana rekomendacja.

Poseł Robert Warwas (PiS):

Odpowiedź z ministerstwa wydaje się wyczerpująca. Natomiast pani poseł Kochan przedstawiła ważny obszar, gdzie rzeczywiście można czuć niedosyt. Natomiast pytanie – jest obecny na sali pan dyrektor – czy jakieś uzupełnienie tego coś wniesie, czy już nic nie wniesie. Rozumiem, że prace w ministerstwie trwają i na tę chwilę nie widzę możliwości, żeby więcej można było tutaj uzyskać jakichkolwiek informacji. Dlatego rekomenduję jednak przyjęcie odpowiedzi. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Dziękuję. Zatem są dwa wnioski: wniosek o uzupełnienie odpowiedzi o te nowe osoby wstępujące do systemu i wniosek, by odpowiedź przyjąć.

Szanowni państwo, głosujemy wniosek dalej idący, wniosek o uzupełnienie odpowiedzi.

Kto z pań i panów posłów jest za tym, by uzupełnić tę odpowiedź i w oparciu o szczegółowe argumenty ostatecznie rozpatrzyć petycję? Bardzo proszę o podniesienie ręki, kto z pań i panów posłów jest za. Kto jest przeciw? Nikt się nie wstrzymał. Zatem proszę o podanie wyniku.

Sekretarz Komisji Kamil Micał:

3 głosy za, 4 głosy przeciw, 0 głosów wstrzymujących.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Dziękuję. Zatem wniosek nie został przyjęty.

Wniosek o przyjęcie odpowiedzi. Kto jest za przyjęciem wniosku o przyjęcie odpowiedzi na dezyderat? Kto jest przeciw? Nikt się nie wstrzymał. Proszę o podanie wyniku.

Sekretarz Komisji Kamil Micał:

4 głosy za, 3 głosy przeciw, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Dziękuję. Zatem 4 głosy za, 3 przeciw, nikt się nie wstrzymał. Przyjęliśmy odpowiedź Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na dezyderat w sprawie kryterium uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz opodatkowania z tytułu umorzonych zaległości czynszowych.

Szanowni państwo, punkt drugi: odpowiedź Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na dezyderat nr 45 w sprawie zmiany ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

Czy są przedstawiciele ministra kultury? Tak. Bardzo panią proszę o przedstawienie się.

Naczelnik Wydziału do Spraw Archiwów w Departamencie Mecenatu Państwa Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego Hanna Staszewska:

Hanna Staszewska, Departament Mecenatu Państwa, Wydział do Spraw Archiwów, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Petycja dotyczyła nadmiernego ograniczenia dostępu do materiałów archiwalnych. Ograniczenie to nastąpiło w wyniku nowelizacji ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach w 2016 r. Ograniczeniu poddano akty notarialne oraz dokumentację ksiąg wieczystych, a także dokumentację spraw sądowych i postępowań dochodzeniowych. Materiały te udostępnia się w archiwach na mocy tej nowelizacji po 70 latach od momentu wytworzenia. Poprzednio obowiązywały przepisy, które w takich przypadkach umożliwiały użytkownikowi zgłoszenie się do archiwum i wystąpienie z wnioskiem o wcześniejsze udostępnienie tych materiałów, szczególnie chodzi o dostęp do badań naukowych. W tej chwili ograniczenie powoduje, że te materiały są dostępne dopiero po 70 latach.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego uznał zasadność opinii Komisji do Spraw Petycji, iż dostęp do tych materiałów został nadmiernie ograniczony. W tej chwili trwają prace nad założeniami do nowej ustawy archiwalnej i ten dezyderat zostanie w niej uwzględniony. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Referentem petycji był pan poseł Marcin Duszek. Bardzo proszę pana posła o przedstawienie stanowiska.

Poseł Marcin Duszek (PiS):

Dziękuję. Panie przewodniczący, według mnie należy przyjąć tę odpowiedź ministerstwa. Argumenty, które pani poruszyła, są jak najbardziej zasadne. Rekomenduję przyjęcie odpowiedzi na dezyderat nr 45.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Dziękuję. Kto z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie słyszę.

Czy jest sprzeciw wobec rekomendacji, by przyjąć odpowiedź Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na dezyderat nr 45 w sprawie zmiany ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach? Nie słyszę. Zatem przyjęliśmy odpowiedź.

Dziękujemy pani za obecność i przedstawienie stanowiska ministra.

Szanowni państwo, punkt trzeci dzisiejszego porządku – petycja w sprawie zmiany ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy poprzez nałożenie na osoby posiadające czynne prawo wyborcze obowiązku brania udziału w wyborach parlamentarnych pod rygorem nałożenia kary finansowej. Pan poseł Bogdan Latosiński jest referentem, bardzo proszę o przedstawienie petycji.

Poseł Bogdan Latosiński (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, petycja zgłoszona przez pana S.P. wpłynęła do Kancelarii Sejmu w dniu 16 sierpnia. Przedmiotem petycji jest nowelizacja ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy, polegająca na dokonaniu

zmian w wyżej wymienionej ustawie poprzez nałożenie na obywateli Rzeczypospolitej Polskiej ustawowego obowiązku udziału w wyborach parlamentarnych, a w przypadku odmowy nałożenia kary finansowej.

Proponowane przez wnioskodawcę petycji zmiany mają na celu podniesienie frekwencji wyborczej. Jego zdaniem udział w wyborach parlamentarnych jest moralnym obowiązkiem wobec państwa, ponieważ skutki podjęte w głosowaniu decyzji dotyczą wszystkich obywateli. Autor petycji sugeruje, że ustawowy obowiązek udziału w głosowaniu stanowi również mechanizm mobilizujący, edukacyjny oraz może przyczynić się do osiągnięcia bardziej reprezentatywnych a zarazem bardziej sprawiedliwych wyników głosowania. Jak sugeruje wnioskodawca petycji, wyższa frekwencja będzie stanowić również dla partii politycznych zachętę, aby kształtować program w sposób uwzględniający postulaty i potrzeby wszystkich obywateli.

Autor petycji stwierdza, że każdy obywatel Rzeczypospolitej musi mieć świadomość, że bierze pełną odpowiedzialność za losy swojej ojczyzny oraz za kształt i kierunek życia politycznego kraju. Podkreśla również, że tematem tym zajmował się w 1971 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka, stwierdzając w orzeczeniu, że przymus wyborczy nie narusza art. 9 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności pod warunkiem, że wyborcy mogą oddać głos nieważny bądź wrzucić do urny niewypełnioną kartę do głosowania. Podaje również przykłady, że taki obowiązek istnieje w kilku krajach europejskich, jak również jest stosowany w wielu krajach na świecie.

Petycja spełnia wymogi formalne oraz mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu. Biuro Analiz Sejmowych potwierdza, że rozwiązanie ustawowego obowiązku udziału w wyborach jest znane i stosowane w Europie, jak również na świecie. Podkreśla również, że takie rozwiązania nie cieszą się szczególną popularnością, gdyż są stosowane w 28 państwach na świecie, w tym w pięciu krajach europejskich: Belgia, Cypr, Grecja, Luksemburg, Turcja oraz przez krótki okres czasu stosowne były w Austrii, Danii, Włoszech i Czechosłowacji. Jak zaznacza Biuro Analiz Sejmowych, autor petycji sugeruje wprowadzenie obowiązku udziału w głosowaniu tylko w wyborach parlamentarnych. Nie jest jasne, czy takie zmiany miałyby dotyczyć tylko tych wyborów, czy też wszystkich. A co z wyborami prezydenckimi czy też samorządowymi? Stosowanie zróżnicowania przepisów w wyborach byłoby niezrozumiałe dla wyborców, gdyż wszystkie wybory winny być przeprowadzane w taki sam sposób.

Jak zaznacza Biuro Analiz Sejmowych, w petycji brakuje również wysokości kary pieniężnej, jaka miałaby obowiązywać za niewzięcie udziału w głosowaniu, czy kara miałaby być dolegliwa, czy równa dla wszystkich, czy też zróżnicowana np. od zamożności. Brak jest również w petycji kwestii, czy autor petycji przewiduje możliwość zwolnienia z obowiązku głosowania oraz możliwości usprawiedliwienia absencji niezawinionej.

Zmiana prawa wyborczego, polegająca na wprowadzeniu obowiązku udziału w wyborach, co prawda doprowadzi do zwiększenia frekwencji wyborczej, ale nie spowoduje zmiany stosunku społeczeństwa do polityki i polityków. Takie działanie może spowodować wręcz pogłębienie niechęci do polityki i spraw z tym związanych. Przymus wyborczy nie przyczyni się również do wzrostu demokratycznej legitymacji wybieranych organów, bo przecież i tak obywatel może oddać głos nieważny lub wrzucić do urny niewypełnioną kartę. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Rekomendacja pana posła?

Poseł Bogdan Latosiński (PiS):

Myślę, że nieuwzględnienie żądania będącego przedmiotem petycji.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Dziękuję. Pan Krzysztof Pater, proszę o przedstawienie stanowiska.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Podzielam rekomendację pana posła. Właściwie to jest idea rzucona bez szczegółowych rozwiązań. Biuro Analiz Sejmowych wskazywało na brak rozwiązań dotyczących kwestii sankcji, mechanizmów usprawiedliwień.

Natomiast chciałbym zwrócić uwagę na to, o czym Biuro Analiz Sejmowych nie wspominało. Mianowicie, żeby mówić o tego typu rozwiązaniach obligatoryjnych, trzeba też sobie odpowiedzieć na pytanie, jaka jest rzeczywista dostępność. Szczególnie dwie grupy osób, a więc osoby niepełnosprawne oraz osoby, które ze względu na obowiązki zawodowe nie mogą głosować w danym dniu, bo oczywiście usprawiedliwienie, że nie mogą głosować, nie jest rozwiązaniem. W Europie mamy cztery kraje… w Unii Europejskiej, przepraszam, pominę Turcję, która jest na granicy, cztery kraje w Unii Europejskiej, które mają obligatoryjność. Grecja, gdzie faktycznie ten przepis nie jest egzekwowany. Z mojego rozeznania – pracuję teraz nad dużym raportem badawczym o rozwiązaniach w poszczególnych krajach, jeżeli chodzi o dostęp osób niepełnosprawnych – to na Cyprze jest podobnie jak w Grecji. Jeżeli chodzi o Belgię i Luksemburg, tu są procedury usprawiedliwiania, wyjaśniania itd.

Nawiązując do sprawy dostępności osób niepełnosprawnych, proszę państwa, Belgia jest to jedyny kraj europejski, który ma jakby nielimitowaną koncepcję pełnomocnictwa. Nielimitowaną, czyli jedna osoba może być pełnomocnikiem dla nieskończonej liczby osób. W Polsce i w kilku innych krajach, gdzie w ogóle ta instytucja istnieje, są rozwiązania limitowane, góra do dwóch pełnomocnictw. W Belgii nie ma limitów. Przykładowo co się dzieje? Osoby przebywające w instytucjach długoterminowej opieki masowo dają pełnomocnictwo dyrektorowi placówki i taki dyrektor dysponuje dosyć potężną siłą głosu. Natomiast na Cyprze czy w Grecji nie ma żadnych rozwiązań technicznych ułatwiających możliwość głosowania dla osób mających ograniczone możliwości poruszania się, osób niewidomych itd.

Także obligatoryjność, moim zdaniem, powinna być, czy może być rozważana wtedy, kiedy państwo stwarza wcześniej realne możliwości głosowania. W niektórych krajach funkcjonuje mechanizm możliwości głosowania jakby wcześniej, właśnie w ten sposób rozwiązując problem tych, którzy nie mogą głosować w dniu wyborów ze względu na obowiązki zawodowe. Pełnomocnictwo należy przyjąć, że jest rozwiązaniem dodatkowym, ale nie może być substytutem możliwości osobistego głosowania.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Dziękuję. Kto z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Nie słyszę.

Rekomendacja, aby Komisja nie uwzględniła żądania petycji w sprawie zmiany Kodeksu wyborczego poprzez nałożenie na osoby posiadające czynne prawo wyborcze obowiązku brania udziału w wyborach parlamentarnych pod rygorem nałożenia kary finansowej. Zatem taką podjęliśmy decyzję. Nie widzę żadnych uwag do takiej propozycji, do takiej rekomendacji. Zatem Komisja podjęła taką decyzję.

Szanowni państwo, ostatni punkt – petycja w sprawie zmiany art. 8a ust. 1 ustawy z 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę poprzez jego sprecyzowanie w zakresie, czy kwota minimalnego wynagrodzenia wypłacanego osobom samozatrudnionym zawiera w sobie kwotę podatku od towarów i usług. Bardzo proszę pana wiceprzewodniczącego Grzegorza Raniewicza o przedstawienie petycji.

Poseł Grzegorz Raniewicz (PO):

Dziękuję bardzo. Petycja wpłynęła od pana Sylwestra Ślusarczyka, który wyraził zgodę na przekazanie swoich danych. Jak już zawarte jest w tytule, osoba składająca petycję przedstawia wątpliwość, jak należy interpretować minimalną stawkę godzinową. Z jednej strony w trakcie kontroli inspektor pracy może uznać, że w tym wypadku chodzi o to, że minimalna kwota godzinowa pracy to jest kwota netto i samozatrudniający się przedsiębiorca może zostać ukarany, że stawka nie została dopełniona, jeżeli od kwoty tej zostanie odliczony VAT, czyli kwota netto będzie niższa niż ta minimalna. Z drugiej strony organy podatkowe mogą przyjąć założenie, że ustalają zobowiązanie podatkowe, w podatku samozatrudnionemu dodatkowy przychód doliczyć PIT, CIT. W związku z tym pojawia się wątpliwość interpretacyjna.

Do petycji mamy dołączoną pogłębioną analizę Biura Analiz Sejmowych, która to analiza przychyla się do wątpliwości, które zgłasza petent. Możemy w niej przeczytać, że: „Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, należy jednoznacznie uznać, że kwota minimalnego wynagrodzenia, o którym mowa w artykule, powinna w odniesieniu

do wynagrodzenia osób samozatrudnionych zostać powiększona o kwotę VAT. Tymczasem, jak wskazano powyżej, nie przewidują tego, aby w przypadku tzw. osób samozatrudnionych kwota minimalnego wynagrodzenia miała być powiększona o wartość podatku”.

Tutaj dochodzi jeszcze ustawa o cenach, która mówi o tym, że cena to jest zawsze cena brutto. W związku z tymi wątpliwościami BAS popiera, aby przystąpić do analizy i dobrze by było to wyjaśnić już w procesie ustawowym, żeby tę sprawę rozwiązać. Dobrze by było poznać też opinię Ministerstwa Finansów. Jeżeli są przedstawiciele, to bardzo chętnie bym wysłuchał tej opinii.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Dziękuję. Czy są przedstawiciele Ministerstwa Finansów? Pani ,tak? Bardzo proszę.

Główny specjalista w Departamencie Podatku od Towarów i Usług Ministerstwa Finansów Beata Lipińska:

Beata Lipińska, główny specjalista w Ministerstwie Finansów. Przedmiotem petycji jest próba dokonania nowelizacji art. 8a ustawy o minimalnym wynagrodzeniu. Pragnę zaznaczyć, że Minister Rozwoju i Finansów nie jest tutaj organem właściwym do rozstrzygnięcia kwestii nowelizacji przedmiotowej ustawy. Niemniej jednak pragnę podkreślić, że w sytuacji, kiedy resort wiodący, czyli ministerstwo pracy podejmie taką decyzję o podjęciu nowelizacji przedmiotowej ustawy, resort finansów będzie współpracował w tym zakresie.

Pragnę również podkreślić, że istnieją rozwiązania odrębne, w których wynagrodzenie przysługujące określonym podmiotom podwyższane jest o stawkę podatku od towarów i usług. Oczywiście dotyczy to przypadków, kiedy są to podatnicy podatku VAT zobowiązani do rozliczania VAT-u, dotyczy to np. wynagrodzenia biegłego czy wynagrodzenia mediatora. W związku z tym, w przypadku, kiedy resort wiodący podejmie decyzję o nowelizacji art. 8a ust. 1 ustawy o minimalnym wynagrodzeniu, resort finansów będzie współpracował z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Dziękuję. Zatem jakie jest pani stanowisko wobec petycji? Chcielibyśmy poznać taką pani konkretną konkluzję.

Główny specjalista w departamencie MF Beata Lipińska:

Stanowisko resortu finansów jest takie, że w przypadku, kiedy resort pracy uzna za stosowne dokonanie nowelizacji, to Ministerstwo Finansów będzie uczestniczyło w tej nowelizacji.

Poseł Grzegorz Raniewicz (PO):

Dziękuję bardzo.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Jeśli można, jedno pytanie.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Bardzo proszę, pani poseł Magdalena Kochan.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Pani dyrektor, czy w związku z tym mogę prosić o odpowiedź na tak postawione pytanie: Dzisiaj osoba samozatrudniona jest przez was rozliczana jako zobowiązana do zapłacenia VAT-u i pochodnych od najniższej stawki, na którą sama siebie zatrudnia, czy też nie? Czy też różnie w różnych miejscach Polski, różni inspektorzy skarbowi różnie to definiują? Jak to dzisiaj wygląda?

Główny specjalista w departamencie MF Beata Lipińska:

Co do zasady to przepisy odrębne w stosunku do przepisów dotyczących podatku od towarów i usług lub wola stron danej czynności, a nie przepisy ustawy o VAT, przesądzają o tym, jaka jest wysokość kwoty należnej z tytułu dostawy towaru bądź świadczenia usług, a zatem wysokość podstawy opodatkowania i w konsekwencji kwoty podatku. W związku z tym, żeby dokonać takiej dokładnej odpowiedzi na pytanie pani poseł, to należałoby dokonywać analizy konkretnego stanu faktycznego.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):
Czy pan Krzysztof Pater chciałby…

Poseł Magdalena Kochan (PO):
Jeśli pan przewodniczący pozwoli?

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):
Proszę.

Poseł Magdalena Kochan (PO):
Wiem, że przeciągamy dzisiaj, ale to jest niezwykle istotne. Zrozumiałam z pani wypowiedzi, choć trzeba przyznać, że mówionej bardzo branżowym językiem i też trudno zrozumiałym dla osób, które podejmują się samozatrudnienia – nie wszyscy musimy kończyć wyższe kursy sposobu rozliczania podatków – z pani wystąpienia zrozumiałam tyle, że w zależności od inspektora kontrolującego zapadają decyzje, tak?

Główny specjalista w departamencie MF Beata Lipińska:
Nie.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):
Nie, nie, pani powiedziała, że trzeba każdą sytuację indywidualnie ocenić. Proszę, pan Krzysztof Pater. Proszę bardzo.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:
Kwestia wymaga regulacji. Mam wrażenie, że nie prostej regulacji, na styku jednak dwóch resortów. Mogą się pojawić różne problemy, bo autor petycji oczywiście wskazuje pierwszy punkt, czyli ustawę o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Natomiast w sytuacji, kiedy się w to wgłębić… zresztą to wynika z wypowiedzi pani, że resort finansów będzie współpracował, co znaczy, że wymagać to będzie być może zmiany czy korekty przepisów podatkowych. Dlatego proponowałbym rozważenie dezyderatu z wnioskiem o podjęcie przez rząd prac, ale skierowanego do pani premier. Dlatego, że wcale nie można przesądzać, który z tych resortów, wtedy kiedy dojdzie do głębszej analizy, okaże się resortem wiodącym, czyli mającym do zmiany największy pakiet przepisów, ponieważ może się okazać, że będzie to drobna korekta w ustawie o minimalnym wynagrodzeniu, a znacznie więcej w przepisach podatkowych i komisyjnych. Trudno jest tak z dystansu przesądzić, kto tutaj będzie resortem właściwym. Niewątpliwie jest problem dotyczący minimalnego wynagrodzenia i problem związany z VAT-em. W związku z tym wydaje się, że koordynacja pani premier w tym zakresie zapewni… Nie ma wątpliwości co do tego, że trzeba to rozwiązać.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):
Dziękuję bardzo. Zatem proszę pana przewodniczącego Raniewicza o konkluzję i rekomendację.

Poseł Grzegorz Raniewicz (PO):
Konkluzja nasuwa się zgodnie z tym, co mówi pan Krzysztof Pater, że trzeba sprawę rozwiązać, aby podatnicy mieli jasność. Tym bardziej, że to dotyczy osób, które pracują jednak na tych najniższych stawkach, a więc też nie stać ich później na prawników, na procesy, na jakieś boksowanie się z urzędami. Każdy błąd, gdzie później do zwrotu mogą być setki czy tysiące po roku działalności, może doprowadzać do bankructwa. Osoby takie powinny mieć stabilność prawną. W związku z tym proponuję dezyderat do pani premier, ponieważ będzie to na styku kilku resortów.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO):
Dziękuję. Jest rekomendacja wystąpienia przez Komisję z dezyderatem do pani premier. Czy do takiej propozycji są zastrzeżenia, są uwagi? Nie słyszę. Zatem Komisja podejmuje taką decyzję.

Szanowni państwo, na tym wyczerpaliśmy porządek tego posiedzenia. Dziękuję wszystkim za udział. Życzę dobrego popołudnia. Zamykam posiedzenie Komisji.